

ANMELDELSE TOSPROGEDE 16. maj. 2019 | kl. 08:15

Sort hår og brun hud gør en forskel. Tal om det!

Af: *Lotte Svane Strange Petersen*

Mange børn og unge oplever ulighed og forskelsbehandling i skolen, og ofte er det også lærerne, der - mere eller mindre bevidst - kategoriserer og farvekoordinerer eleverne.

Fakta

Titel

Farvede forventninger

Forfatter

Laila Colding Lagermann

Pris

115

Sider

64

Alle medlemmer af DLF kan hente bogen som e-bog og/eller lydbog via dlf.org - Min side. Hvis det giver problemer, kan man ringe til DLF på 33 69 63 00. DLF's medlemmer kan også købe den indbundne bog til specialpris på forlagets hjemmeside

Serie

Pædagogisk rækkevidde

Forlag

Aarhus Universitetsforlag

Adskillige børn med anden etnisk herkomst går gennem skolelivet med en oplevelse af at være forkerte eller fremmedgjorte - også selvom mange lærere har gjort en bevidst indsats for, at det ikke skal være sådan. En del lærere vil endog mene, at de er "pædagogisk farveblinde", og at et "ikkedansk" udseende ikke påvirker deres relation til eleverne. Ikke desto mindre viser forskning, at lige præcis hår- og hudfarve har en endda stor rolle i skolen, ikke kun hos eleverne, men også hos lærerne. Ydermere tyder meget på, at denne forskelsmarkør bevirker, at elever med anden etnisk herkomst bliver mødt af skolen med lavere forventninger end deres klassekammerater. Med farvede forventninger så at sige.

Det er dette fænomen og dets konsekvenser, som den lille bog "Farvede forventninger" fra Aarhus Universitetsforlags serie "Pædagogisk rækkevidde" handler om. Om hvordan læreres forventninger til elever ikke er uskyldige, men faktisk gør noget ved eleverne og påvirker deres selvopfattelse, præstationer og resultater - og dermed også deres videre muligheder i uddannelsessystemet og i livet. Og om hvor let professionelle voksne mere eller mindre bevidst kan komme til at fastholde og forstærke bestemte mønstre og social ulighed.

Selvom bogen med sine blot 64 sider er kort og hurtigt læst, fremstår den teoretiske baggrund solid og omfattende. Som læser oplever man at få både teoretisk indsigt i og menneskelig forståelse for en reel problemstilling fra en genkendelig skoleverden. Og man forstår med al ønskelig tydelighed, hvor vigtigt det er, at man som lærer er bevidst om generaliserende, forudindfattede forståelser og om - som ved alle andre børn - at se det enkelte barn frem for en kategori. Hvis skolen skal give alle børn lige muligheder, skal lærere kunne og turde tale om, hvilken betydning der måske ubevidst tillægges børnenes hår- og hudfarve, og man skal se på, hvornår man selv kommer til at forstærke ulighed.

Og som en særlig pædagogisk opfordring, som jeg ikke tidligere har hørt så klar som her, så skal man turde snakke med eleverne om oplevelser af forskelsbehandling og ulighed, så de ikke sidder alene med deres negative erfaringer.

Bogens fundament er resultater fra forfatterens og en række øvrige forskeres studier. Forskningsresultaterne fletter sig løbende og ubesværet sammen med situations- og relationsbeskrivelser fra klasseværelser og med refleksioner fra lærere og elever, som både underbygger og giver krop til forskningsresultaterne. Det er en superfin og velfungerende formidlingsform, der glimrende indfrier bogseriens intention om at give inspiration til, hvordan forskningsbaseret viden kan omsættes til konkret praksis.

Efter endt læsning sidder man tilbage med en forståelse for, at vi alle kan gøre en positiv forskel for eleverne, hvis vi kan og tør tale åbent, professionelt og handlingsorienteret om - måske ubevidst - farvede forventninger. Et vigtigt input til lærere, pædagoger og ikke mindst skoleledere.

Forfatterens forslag til refleksionsspørgsmål kan hentes på forlagets hjemmeside. De kan både bruges på team- og personalemøder samt på læreruddannelsen.

Forsker og tidligere lærer: Vi skal tale om vores ubevidste fordomme

Vandkunsten 12, 1467 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk